

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Nederlandse Zorgautoriteit
T.a.v. mevrouw dr. M.J. Kaljouw
Postbus 3017
3502 GA UTRECHT

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Kenmerk
3215792-1011616-LZ

Bijlage(n)

-

Uw brief
0398197/879957

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 2 juli 2021
Betreft Voorlopige kaderbrief Wlz 2022

Geachte mevrouw Kaljouw,

Op grond van de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg) stelt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor ieder kalenderjaar het bedrag vast dat in dat kalenderjaar beschikbaar is voor op grond van de Wet langdurige zorg (Wlz) verzekerde zorg.

Via deze brief ontvangt u mijn reactie op uw meibrief over de toereikendheid van het budgettair kader Wlz in 2021. Daarnaast informeer ik u over het voorlopige budgettair kader voor de Wlz in 2022 en een aantal andere financiële onderwerpen in verband met de Wlz.

Deze brief is onder voorbehoud van de politieke besluitvorming over de begroting 2022 die op Prinsjesdag aan het parlement gepresenteerd wordt. Kort na Prinsjesdag zal ik het definitieve kader voor de Wlz in 2022 bekendmaken bij de Eerste en Tweede Kamer. U ontvangt hiervan een afschrift.

I Meibrief over budgettair kader Wlz 2021

In de definitieve kaderbrief Wlz 2021¹ (hierna: kaderbrief 2021) is het budgettaire kader voor 2021 bekend gemaakt. Bij aanvang van 2021 was daarmee een bedrag beschikbaar voor de zorgkantoren van € 27.022 miljoen voor de inzet van Wlz-zorg. Dit bedrag was opgebouwd uit (1) de contracteerruimte voor zorg in natura van € 22.728 miljoen, (2) het deelkader voor pgb van € 2.844 miljoen en (3) een geormerkt kwaliteitsbudget

¹ Kamerstukken II, 2020/21, 34104, nr. 302.

verpleeghuiszorg van € 1.450 miljoen.

Kenmerk

3215792-1011616-LZ

In de kaderbrief 2021 heb ik u verzocht mij in februari, mei en augustus 2021 te informeren over de ontwikkelingen in het licht van de toereikendheid van het Wlz-kader en mij te adviseren over de inzet van de gereserveerde herverdelingsmiddelen in 2021. Uit de analyse die u in het februariadvies Wlz kader 2021² (hierna: februariadvies) aan mij opleverde, was de verwachting dat het Wlz-kader 2021 niet toereikend zou zijn.

Op basis van het februariadvies heb ik vooruitlopend op de Voorjaarsnota de herverdelingsmiddelen ad € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor het Wlz-kader 2021.³ Deze middelen waren reeds gereserveerd in de kaderbrief 2021. Daarmee is er eerder dan voorzien zekerheid over de beschikbaarheid van deze middelen en is het beschikbare kader voor de zorginkoop verhoogd naar € 27.122 miljoen.

Op 27 mei 2021 heb ik uw meibrief ontvangen⁴ met een geactualiseerde prognose over de toereikendheid van het Wlz-kader. U verwacht ten opzichte van het februariadvies een groter tekort op het Wlz-kader. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een sneller herstel van de volumeontwikkeling ten opzichte van het februariadvies. Anderzijds hangt het tekort over het jaar 2021 ook samen met de ontwikkeling van het aantal aanvragen van de cliënten met een psychische stoornis (GGZ-W) in 2021 als gevolg van het openstellen van de Wlz voor deze cliënten.

U geeft aan dat ten opzichte van het februariadvies er sprake is van een sterker dan verwachte toename van het aantal pgb-toekenningen en ook een sterker herstel van het aantal Wlz-indicaties. U geeft daarbij aan dat ten tijde van het februariadvies nog geen herstel na de tweede coronagolf zichtbaar was. Het aantal indicaties had toen nog een dalende trend, er was sprake van oversterfte in de Wlz-populatie en ook het aantal cliënten dat gebruikt maakte van intramurale V&V-zorg daalde. Inmiddels is het herstel na de corona-pandemie ingezet en worden de effecten van de vaccinatiecampagne steeds duidelijker zichtbaar in de Wlz. U signaleert dat het aantal V&V-cliënten in intramurale zorg weer toeneemt. In uw meibrief houdt u er rekening mee dat het inmiddels ingezette herstel verder zal verlopen zoals na de eerste coronagolf.

U heeft in uw meibrief twee scenario's opgenomen. Een scenario op basis van de ontwikkelingen in de indicaties ('zorgvraag') en een scenario op basis van declaraties ('zorglevering'). Beide scenario's ontlopen elkaar relatief gezien niet veel. Rekening houdend met € 60 miljoen aan benodigde manoeuvreerruimte binnen het Wlz-kader om de zorginkoop soepel te laten verlopen is voor het scenario "indicaties" een bedrag benodigd van € 27.593 miljoen en voor het scenario "declaraties" een bedrag van € 27.555 miljoen. Ten opzichte van het beschikbare Wlz-kader van 27.122 miljoen betekent dit een tekort van tussen de € 471 miljoen en € 433 miljoen. U benadrukt hierbij dat als gevolg van de coronapandemie er sprake is van een hogere onzekerheid omtrent de ramingen dan gebruikelijk.

² Bijlage bij Kamerstukken II, 2020/21, 34104, nr. 331.

³ Bijlage bij Kamerstukken II, 2020/21, 34104, nr. 331.

⁴ Meibrief benutting budgettaire kader Wlz 2021 https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_642299_22/1/

Om ervoor te zorgen dat zorgaanbieders zich zo goed mogelijk konden richten op het bestrijden van het virus en het leveren van veilige en verantwoorde zorg zijn er, onder andere in de Wlz, maatregelen getroffen om financiële onzekerheid te beperken. Deze maatregelen hebben als doel de continuïteit van zorg op de korte termijn te garanderen en de continuïteit van (het) zorg(landschap) op langere termijn te borgen. U heeft daartoe beleidsregels opgesteld. In uw meibrief rapporteert u, vooruitlopend op de nacalculatie 2020, over de voorlopige cijfers die de zorgkantoren met u hebben gedeeld over de financiële effecten van corona in 2020. Vanuit de contracteerruimte is volgens de zorgkantoren een bedrag van bijna € 500 miljoen aan compensatie ingezet voor doorlopende kosten bij zorgaanbieders die zijn getroffen door de pandemie. Daarnaast rapporteren de zorgkantoren een voorlopig bedrag van € 786 miljoen aan extra materiële en personele kosten wegens corona. Tot slot is voor pgb binnen de Wlz een bedrag van € 53 miljoen aan extra kosten vanwege corona gerapporteerd. De cijfers onderstrepen eens te meer de forse impact die de coronapandemie heeft gehad op de zorg voor de meest kwetsbaren in de samenleving. De maatregelen hebben ervoor gezorgd dat aanbieders de focus konden houden op het bestrijden van de pandemie en het leveren van veilige en verantwoorde zorg.

II Actualisering budgettaire kader Wlz 2021

Uit uw meibrief blijkt dat het budgettaire kader voor de Wlz in 2021 naar verwachting ontoereikend is. Op basis van uw advies resulteert dit in een tekort tussen € 433 miljoen en € 471 miljoen ten opzichte van het beschikbaar gestelde kader. Mede in het licht van het relatief beperkte verschil tussen beide scenario's en de hogere onzekerheid van de raming in verband met de corona-pandemie, stel ik het Wlz-kader vast ter hoogte van het midden van beide scenario's. Dat betekent dat ik het Wlz-kader bovenop de reeds ingezette herverdelingsmiddelen van € 100 miljoen met een extra bedrag van € 452 miljoen verhoog tot € 27.574 miljoen⁵. Hiervan is € 23.174 miljoen beschikbaar als contracteerruimte voor zorg in natura, € 2.950 miljoen voor het pgb-kader en € 1.450 miljoen beschikbaar voor het kwaliteitsbudget verpleeghuiszorg. Ik verzoek u deze middelen te verdelen over de zorgkantorregio's. Zorgkantoren kunnen middelen overhevelen tussen de contracteerruimte en het deelkader voor pgb. Het kwaliteitsbudget verpleeghuiszorg is geoormerkt voor de implementatie van het kwaliteitskader verpleeghuiszorg.

Tabel 1 geeft de resulterende ontwikkeling van het Wlz-kader 2021 sinds de kaderbrief 2021.

⁵ In de tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

Tabel 1: ontwikkeling Wlz-kader 2021 sinds reactie op februariadvies 2021
(bedragen in miljoenen euro)

Kenmerk
3215792-1011616-LZ

		Totaal Wlz	waarvan CR	waarvan pgb	Waarvan kwaliteitsbudget
1	Beschikbaar Wlz-kader 2021 – Definitieve kaderbrief 2021	27.022	22.728	2.844	1.450
2	Inzet herverdelingsmiddelen	100	100	-	-
3	Verhoging op basis mei-advies	452	346	106	-
4	Beschikbaar Wlz-kader 2021 - stand voorlopige kaderbrief 2022	27.574	23.174	2.950	1.450

III Voorlopig budgettair kader Wlz 2022

Bij de opstelling van het voorlopige kader voor 2022 vormt het budgettair kader Wlz in 2021 het uitgangspunt. Tabel 2 laat zien hoe het Wlz-kader 2022 ten opzichte van het geactualiseerde kader voor 2021 is opgebouwd.

Tabel 2: Opbouw Wlz-kader 2022 (bedragen in miljoenen euro)

1	Wlz-kader 2021, stand voorlopige kaderbrief Wlz 2022	27.574
2	Groeiruimte 2022	745
3	Toegang Wlz voor mensen met een psychische stoornis	136
4	Lage zzp's	-35
5	Wet zorg en dwang	103
6	Loon- en prijsbijstelling 2021	PM
7	Wlz-kader 2022 (som 1 t/m 6)	28.523

Ik licht in het vervolg van mijn brief de posten 1 tot en met 7 uit tabel 2 toe.

1. Wlz-kader 2021

De basis voor het Wlz-kader 2022 vormt het bedrag dat voor 2021 beschikbaar is. Dit bedrag heb ik via deze brief bijgesteld tot € 27.574 miljoen (zie tabel 1). Zoals ik in mei 2019 heb aangekondigd⁶ en in juni 2020 heb bevestigd⁷ wordt het kwaliteitsbudget verpleeghuiszorg, ad € 1.450 miljoen, per 2022 overgeheveld naar de contracteerruimte voor zorg in natura. Ik verzoek u om het kwaliteitsbudget te verwerken in de integrale maximumtarieven voor cliënten met V&V-profiel 4 en hoger die zorg ontvangen en van wie de zorg bekostigd wordt via een zorgzwaartepakket (ZZP) of een volledig pakket thuis (VPT), op de wijze zoals u op mijn verzoek eerder in 2019 heeft gedaan ten behoeve van de toenmalige indicatieve kwaliteitstoelagen. Ik verzoek u de vast te stellen maximumtarieven medio juli door middel van uw beleidsregels kenbaar te maken aan de zorgaanbieders en Wlz-uitvoerders.

⁶ Tweede voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis [Tweede voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

⁷ Vierde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis [Vierde voortgangsrapportage Thuis in het Verpleeghuis | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

2. Groeimiddelen 2022

Voor het jaar 2022 zijn € 745 miljoen aan groeimiddelen beschikbaar. Ten opzichte van het Wlz-kader 2021 van 27.574 miljoen is dit een percentage van 2,7 procent.

Kenmerk

3215792-1011616-LZ

Hiervan is € 4 miljoen bestemd voor investeringen in duurzaam vastgoed. Ik verzoek u dit bedrag te verwerken in de tarieven voor de normatieve huisvestingscomponent. Doel is om aan te sluiten bij de geleidelijke aanpassing van de gebouwenvoorraad aan recente regelgeving in het bouwbesluit voor isolatie en de vervolgstappen die in het verschiet liggen. Vanaf 2022 zullen zorgkantoren toezien op de benodigde verduurzaming van vastgoed. Dit staat omschreven in het inkoopkader langdurige zorg 2021-2023 van Zorgverzekeraars Nederland⁸ en wordt nader uitgewerkt in het regionale beleid.

Met ingang van 2022 wordt een start gemaakt met de instelling en bekostiging van expertisecentra in de Wlz. In 2022 zal dit het geval zijn voor expertisecentra voor Wlz-cliënten met het syndroom van Korsakov en NAH-plus. In de daaropvolgende jaren zal een uitbreiding van expertisecentra plaatsvinden tot naar verwachting tien doelgroepen. Hiervoor geldt dat deze een laag volume hebben maar wel hoog complex in zorg zijn. In lijn met het "Advies bekostiging Kennis en zorg voor laag volume hoog complexe doelgroepen in de Wet langdurige zorg" van de NZa is hiervoor binnen de groeirimte boven demografie in 2022 een bedrag van maximaal € 8,2 miljoen beschikbaar.

Met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), Actiz, Aedes, Zorgkantoren Nederland (ZN) en het ministerie van BZK zijn bestuurlijke afspraken gemaakt waarin de ambitie is gesteld om de komende vijf jaar 25.000 extra verpleeghuisplekken te realiseren.⁹ Eén van de gestelde randvoorwaarden voor de uitbreiding van de verpleegzorgcapaciteit is dat er via de groeirimte voldoende middelen beschikbaar zijn om de demografische ontwikkelingen op te vangen. Daarmee worden de betrokken partijen in staat gesteld om de gemaakte afspraken na te leven.

3. Toegang Wlz voor mensen met een psychische stoornis

Per 1 januari 2021 is de Wlz opengesteld voor cliënten met een psychische stoornis (GGZ-W).^{10[1]} In 2020 zijn er ruim 24.000 indicatie-aanvragen voor GGZ-W ingediend bij het CIZ. Dit waren er ruim de helft meer dan de 16.000 aanvragen die vorig jaar oorspronkelijk waren voorzien. Door de grotere toestroom konden niet alle indicatie-aanvragen uit 2020 voor 1 januari 2021 worden afgehandeld. Op 1 januari 2021 had CIZ circa 70 procent van de aanvragen afgehandeld. De resterende 30 procent heeft het CIZ tussen 1 januari 2021 en 1 juni 2021 beoordeeld. Volgens uw meibrief is voor de inzet van Wlz-zorg aan GGZ-W-cliënten in 2021 een bedrag nodig van € 1.190 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd uit € 1.044 miljoen voor cliënten die op grond van de wetwijziging in 2021 nieuw zijn ingestroomd in de Wlz en € 146 miljoen voor bestaande Wlz-cliënten die (budgettair neutraal) vanuit een ander zorgprofiel zijn geherindiceerd naar GGZ-W. Op grond van uw advies stel ik voor 2022 een extra

⁸ Inkoopkader langdurige zorg 2021-2023 [Zorgverzekeraars Nederland - Publicaties \(zn.nl\)](#)

⁹ Kamerstukken II, 2020/21, 31765, nr. 568.

¹⁰ Stb. 2019, 428.

bedrag beschikbaar van € 136 miljoen. Dit bedrag hangt samen met de door u geraamde overloopeffecten van cliënten die op basis van aanvragen uit 2020 geleidelijk vanaf 1 januari 2021 zijn ingestroomd. In totaal is er daarmee voor 2022 een bedrag beschikbaar van € 1.326 miljoen voor GGZ-W. Daarnaast kunnen zorgkantoren een deel van de groeiruimte 2022 inzetten om in 2022 aan hun zorgplicht jegens GGZ-W cliënten te kunnen voldoen.

4. Lage zzp's

Door de trendmatige ontwikkeling van langer thuis wonen en het daarop gebaseerde beleid neemt het beroep van cliënten met een laag zorgzwaartepakket (zzp) op intramurale zorg geleidelijk af. Ten opzichte van 2021 verlaag ik de contracteerruimte 2022 met € 35 miljoen voor de afbouw van de lage zzp's. Dit is in lijn met de realisatiecijfers van de afgelopen jaren. Wlz-uitvoerders dienen de afbouw van deze capaciteit af te stemmen op het gebruik van intramurale zorg door deze groep.

5. Wet zorg en dwang (Wzd)

De NZa heeft op verzoek van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn & Sport een kostenonderzoek van de Wzd uitgevoerd. Voor 2022 wordt er vanuit de contracteerruimte Wlz € 103 miljoen beschikbaar gesteld. Daarbij fungeert 2022 als een overgangsjaar naar de structurele bekostiging. Vanuit het structurele bedrag van € 103 miljoen worden in 2022 de incidentele kosten voor Wzd ad € 16,7 miljoen separaat bekostigd. De incidentele meerkosten zijn conform het kostenonderzoek van de NZa voor een deel (€ 10,8 miljoen) ook bestemd voor de verpleeghuiszorg. Zoals ik heb aangegeven in mijn reactie op dit kostenonderzoek stel ik vanaf 2023 het bedrag van € 103 miljoen structureel beschikbaar via de contracteerruimte Wlz. Hiermee kan de NZa de structurele tarieven voor de GHZ (gehandicaptenzorg) verhogen en in 2022 de invoeringskosten van de Wzd bekostigen voor de V&V (verpleging en verzorging) en GHZ. De meerkosten die de NZa heeft berekend, geven aanleiding de effecten van de Wzd onderdeel te laten zijn van het eerstvolgende integrale kostenonderzoek van de Wlz. Dit vormt daarmee een evaluatiemoment voor de meerkosten Wzd.

6. Loon- en prijsbijstelling 2022

Bij het versturen van de definitieve kaderbrief Wlz 2022 zal ik het beschikbare bedrag voor het Wlz-kader in prijspeil 2022 vermelden op basis van de ontwerpbegroting VWS 2022.

7. Wlz-kader 2022

De optelling van de posten 1 tot en met 6 leidt tot een voorlopig Wlz-kader voor 2022 van € 28.523 miljoen. Tabel 3 laat zien hoe dit bedrag verdeeld is over de dekkaders.

Tabel 3: verdeling Wlz-kader 2022 over dekkaders (bedragen in miljoenen euro)

Wlz-kader 2022		28.523
A	Contracteerruimte 2022	25.423
B	Pgb kader bij aanvang 2022	3.000
C	Herverdelingsmiddelen 2022	100

De contracteerruimte bedraagt bij aanvang van 2022 € 25.423 miljoen.

Kenmerk

3215792-1011616-LZ

Het pgb-kader bedraagt bij aanvang van 2022 € 3.000 miljoen.

Een bedrag van € 100 miljoen is gereserveerd voor herverdelingsmiddelen. Deze middelen worden gereserveerd vanwege de onzekerheid over de benodigde groeiruimte per zorgkantoorregio.

IV Overige zaken

Innovatie 2022

De geormerkte ruimte voor innovatie in de langdurige zorg bedraagt ook in 2022 € 10 miljoen.

V Slot

In mijn brief van 16 april 2020 (1672600-204097-Z) heb ik onder meer aandacht gevraagd voor de termijnen voor het indienen van het financieel- en het uitvoeringsverslag over 2019. De Wlz bepaalt dat een Wlz-uitvoerder deze verslagen voor 1 juli aan de NZa moet toezenden (artikel 4.3.1 en 4.3.2 van de Wlz). In de brief is aangegeven dat ik gelet op de corona crisis er begrip voor heb dat het opstellen van deze verslagen enige vertraging oploopt zodat ik mij kon voorstellen dat u in uw toezichts- en handhavingsbeleid uit zou gaan van de uiterste termijn van 1 augustus.

Medio maart 2021 ontvingen wij van uw medewerkers een bericht dat u voornemens bent om ook voor het jaar 2020 niet te handhaven op de wettelijke termijn zoals opgenomen in de Wlz en uitstel te verlenen tot 15 juli. Naast de voornoemde artikelen 4.3.1 (financieel verslag en de controleverklaring) en 4.3.2 (uitvoeringsverslag en het rapport van feitelijke bevindingen) van de Wlz gaat het ook om artikel 11.2.8 Wlz (eindverslag over de afwikkeling van de AWBZ). In lijn met de voornoemde brief van 16 april 2020 kan ik mij voorstellen dat u in uw toezichts- en handhavingsbeleid uitgaat van de uiterste termijn van 15 juli.

Ik verzoek u om mij in uw komende adviezen te blijven adviseren over de ontwikkelingen in het licht van de toereikendheid van het Wlz-kader. Ik verzoek u dit te bezien in relatie tot de ontwikkeling van de indicaties en gedeclareerde zorg. Ook vraag ik uw specifiek aandacht in deze adviezen voor de budgettaire impact van de instroom van cliënten met een psychische stoornis in de Wlz en ga ik graag met u in gesprek over een mogelijk kostenonderzoek op dit terrein.

Ik verzoek u verder in uw augustusadvies 2021 een raming op te nemen van de omvang van de (compensatie van de) doorlopende kosten voor zorg in natura en de extra kosten die het gevolg zijn van de coronacrisis voor zorg in natura en pgb in 2020. Ik vraag u dit in gezamenlijkheid met de Wlz-uitvoerders te doen, waarbij het uitgangspunt is dat zorgaanbieders zo min mogelijk belast worden. Ten slotte vraag ik u om mij in augustus te informeren over de ontwikkelingen in relatie tot het kwaliteitsbudget voor verpleeghuizen.

U laat momenteel een review uitvoeren op het prognosemodel, waarvan de oplevering eind augustus is voorzien. Ik verzoek u om mij op de hoogte te stellen van de uitkomsten van de review en aan te geven wat dit betekent voor het prognosemodel.

Kenmerk

3215792-1011616-LZ

Tot slot wil ik mijn waardering uitspreken voor het door u opgestelde advies.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge